

ΕΝΟΤΗΤΑ 19^Η - Μυστήρια – Επιστημονική φαντασία

2. ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, σελ. 326

2.1α. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 307 (Ενδεικτική απάντηση)

Τα Κυκλωπεια τείχη ήταν γιγαντιαία τείχη, με τα οποία οι Μυκηναίοι οχύρωναν τις ακροπόλεις τους. Χτίζονταν ψηλά και γερά, ώστε να προξενούν φόβο στους εχθρούς, αλλά και να αντέχουν σε μια πιθανή πολιορκία. Αν και οι οχυρώσεις εντυπωσιάζουν με τον όγκο τους, η έρευνα έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι προορίζονταν περισσότερο για επίδειξη δύναμης παρά αποσκοπούσαν στην άμυνα της πόλης σε καιρό πολέμου.

2.1β. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 327 (Ενδεικτική απάντηση)

Οι Μυκηναίοι είχαν αναπτύξει πολύ τις τεχνικές γνώσεις τους, έχοντας αντιγράψει αρκετά από τους προχωρημένους σε τεχνικά έργα λαούς της εποχής, τους Αιγύπτιους και τους Χετταίους. Για να ανεβάσουν ψηλά στο τείχος τους μεγάλους ογκόλιθους, οι οποίοι έπρεπε να μεταφερθούν από μακριά, δημιουργούσαν πλαγιαστές ράμπες από σάκους με άμμο. Πάνω σ' αυτές τοποθετούσαν ξύλινα μαδέρια, στα οποία έσερναν τις πέτρες. Όσο υψηλότερα ανέβαινε το τείχος, τόσο περισσότερη άμμο πρόσθεταν. Μόλις τελείωναν το χτίσιμο, έβγαζαν τους σάκους και όλα ήταν έτοιμα.

2.2. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 327

Λ - Λ - Λ - Λ - Σ - Λ

2.3. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 327 (Ενδεικτική απάντηση)

- α. γνωστά
- β. ελάχιστα
- γ. έχει οδηγηθεί
- δ. προηγμένους
- ε. απέβλεπαν / στόχευαν

2.4. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 328 (Ενδεικτική απάντηση)

Η πύλη των Λεόντων, όπως μπορούμε να δούμε, αποτελείται από μεγάλους επιβλητικούς ογκόλιθους, στο κέντρο των οποίων είναι τοποθετημένη μια τριγωνική πλάκα. Εντός της πλάκας αυτής εικονίζονται δύο λιοντάρια, ανάμεσα στα οποία υπάρχει ένας κίονας. Τα κεφάλια των λιονταριών δυστυχώς δεν σώζονται πια.

3. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ (ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ), σελ. 328

3.1. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.328

- α. Η κατάσταση (ουσιαστικό)
- β. Ο κατηγορούμενος (μετοχή) – κανείς (αντωνυμία)
- γ. Ποιος (αντωνυμία)
- δ. Οι άρρωστοι (ουσιαστικοποιημένο επίθετο)
- ε. να έχεις πάντα δίκιο (πρόταση)
- στ. Το να κρίνεις συνεχώς τους άλλους (πρόταση με άρθρο)
- ζ. Όλα (επίθετο)
- η. Όποιος παραβιάσει τους κανόνες (πρόταση)
- θ. το αύριο (επίρρημα με άρθρο)
- ι. να καπνίζετε μέσα στην αίθουσα (πρόταση)

3.2. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.328

- (A) Υποκείμενο: πως θα χτιστεί στην περιοχή ένα πάρκινγκ-
- (Π) Υποκείμενο: Η φωνή-
- (Π) Υποκείμενο: Το επάγγελμα-π
- (A) Υποκείμενο: ότι θα αργήσουν να επιστρέψουν-
- (Π) Υποκείμενο: η Αθήνα
- (A) Υποκείμενο: τι θα γίνει
- (A) Υποκείμενο: να μιλάς με άσχημο τρόπο
- (Π) Υποκείμενο: Το πουκάμισο
- (A) Υποκείμενο: να έρθουμε και εμείς εκδρομή
- (Π) Υποκείμενο: Η γυμναστική-

3.3. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.329

- α. Είναι εύκολη η αντιγραφή των άλλων.
- β. Δεν είναι γνωστός ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου.
- γ. Οι πλούσιοι συνήθως οφείλουν να βοηθούν τους φτωχούς.
- δ. Ο ψεύτης θα τιμωρηθεί.
- ε. Είναι σημαντική η αρμονική συνεργασία.
- στ. Απαγορεύεται η είσοδος στον προσψικό μου χώρο.
- ζ. Είναι επικίνδυνη η οδήγηση σε χωματόδρομο.
- η.Επιβάλλεται η τήρηση όλων των κανόνων του παιχνιδιού.

3.4. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.329

- (M) Χρωστάμε
- (M) πρότειναν
- (A) ξεκίνησε
- (M) κοίταξε
- (A) Δεν υπάρχει

- (M) απάντησε
- (M) χτυπάει
- (A) φωνάζεις
- (M) ονειρεύεται
- (A) παρέμεινε

3.5. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.330

Μονόπτωτα ρήματα: είχε διαλέξει, είχε ξεκινήσει, σκεφτόταν, να ξεπλύνει, αν κατάφερνε, να πάρει, δεν θα δυσκολευόταν, να γράψει, είχε ζήσει, θα έγραφε, σχίζει, να σταματήσει

Δίπτωτα ρήματα: θα ομολογούσε, θα ζητούσε, να περιγράψει

3.6. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.330

- α. του: **E.A.** – μήνυμα: **A.A.**
- β. μου: **E.A.** – δαχτυλίδι: **A.A.**
- γ. Τον: **A.A.** – καφέ: **E.A.** / του: **E.A.** – γλυκό: **A.A.**
- δ. Μας: **E.A.** – ευγνωμοσύνη: **A.A.**
- ε. Μας: **E.A.** – τι συνέβη: **A.A.**
- στ. Τους: **E.A.** – αλήθεια: **A.A.** / τους: **E.A.** – να κάνουν κι αυτοί το ίδιο: **A.A.**
- ζ. τους: **A.A.** – Ιστορία: **E.A.**
- η. το αυτοκίνητο: **A.A.** – πράγματα: **E.A.**
- θ. Μας: **E.A.** – τους βαθμούς: **A.A.**
- ι. σε όλους: **E.A.** – την αξία: **A.A.**
- κ. Σου: **E.A.** - ότι το απόγευμα θα πάμε στην αγορά: **A.A.**
- λ. κίνητρα: **A.A.** – στους μαθητές: **E.A.**

3.7. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.330

- α. είναι: **ΣΡ**, πολυδιαβασμένα: **Κ** στη λέξη *βιβλία*
- β. θεωρήθηκε: **ΣΡ**, αιτία: **Κ** στη λέξη *ανταγωνισμός*
- γ. εκλέχθηκε: **ΣΡ**, πρόεδρος: **Κ** στη λέξη *Μιχάλης*
- δ. γεννιούνται: **ΣΡ**, φτωχοί: **Κ** στη λέξη *άνθρωποι*
- ε. είναι: **ΣΡ**, ψεύτης: **Κ** στην πρόταση *Όποιος τα λέει αυτά*
- στ. έγινε: **ΣΡ**, έξαλλη: **Κ** στη λέξη *Ελένη*
- ζ. έχουν καταντήσει: **ΣΡ**, σκουπιδότοποι: **Κ** στις λέξεις *δρόμοι και πλατείες*
- η. είσαι: **ΣΡ**, ό,τι δηλώσεις: **Κ** στην εννοούμενη λέξη *εσύ*
- θ. είναι: **ΣΡ**, άχρηστα: **Κ** στην πρόταση *Όσα ρούχα βράχηκαν*
- ι. χαρακτηρίστηκε: **ΣΡ**, η καλύτερη: **Κ** στη λέξη *η ταινία*

3.8. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.331

- α. Τον Θεό: **A** – βοηθό: **K.A.**
- β. Με: **A** – ψεύτη: **K.A.**
- γ. το σπίτι: **A** – παλάτι: **K.A.**
- δ. τα παιδιά: **A** – υπάκουα, ευγενικά: **K.A.**
- ε. Τον: **A** – υπεύθυνο: **K.A.**

- στ. τους: **Ε.Α.**– προβλήματα: **Α.Α.**
- ζ. τον: **Α.Α.**– κολύμπι: **Ε.Α.**
- η. Την: **Α.Α.**– ηθοποιό: **Κ.Α.**
- θ. τα παιδιά: **Α.Α.**– θλιμμένα: **Κ.Α.**
- ι. αποθήκη: **Α.Α.**– πράγματα: **Ε.Α.**

3.9. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.331

ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

- μια γυναίκα ήρθε στο σπίτι **και** ζήτησε (κύρια + κύρια)
- **Μα** στο Παρίσι δεν πήγα στο σχολείο (συνδέεται η περίοδος αυτή με την προηγούμενη)
- έπλενα **και** τάζα το μωρό (κύρια + κύρια)
- **όταν** κάποιοι γείτονες το κατάλαβαν **και** κάλεσαν την αστυνομία (δευτερεύουσα + δευτερεύουσα)
- **Όμως** υπάρχουν...στο Παρίσι (συνδέεται η περίοδος αυτή με την προηγούμενη)

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

- **Όταν** ήμουν ακόμη κοριτσάκι
- **να** με πάρει στο Παρίσι.
- **για να** προσέχω τα παιδιά της.
- **πως** θα μ' έβαζε στο σχολείο
- **να** μάθω γαλλικά
- **όταν** κάποιοι γείτονες το κατάλαβαν
- **αν** ήταν μοναδική

ΑΣΥΝΔΕΤΟ ΣΧΗΜΑ

- *Ολημερίς σκούπιζα το σπίτι, μαγείρευα, πρόσεχα τα παιδιά, έπλενα*
- *Την έδερναν, την κλείδωναν, τη βασάνιζαν.*

3.10. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.331

- γ. Αν
- δ. Καθώς
- α. μήπως
- β. να
- α. ώστε
- β. Πριν
- γ. γιατί
- α. ότι

3.11. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.332

- α. από γνωστή αθηναϊκή εφημερίδα
- β. στο ευρύ κοινό
- γ. από μια λεπτή κίτρινη σκόνη

- δ. από άγνωστο ποιητή
- ε. με τις εξελίξεις
- στ. σε όλους
- ζ. με αίμα ηρώων
- η. από όλες τις πόλεις
- θ. από τους εχθρούς
- ι. στους μαθητές

3.12. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.332

- α. Τα κόλπα του μάγου ενθουσίασαν τα αδέρφια.
- β. Ο πατέρας μου αντιμετωπιζόταν από όλους με σεβασμό.
- γ. Ένα αυτοκίνητο παρέσυρε τον άτυχο διαβάτη.
- δ. Η προσωπικότητα του καλλιτέχνη προβάλλεται ιδιαίτερα από το έργο αυτό.
- ε. Ο κύριος Ιωάννου κατηγορήθηκε από τους πολιτικούς του αντιπάλους.
- στ. Οι μαθητές τιμωρήθηκαν αυστηρά από τον δάσκαλο.
- ζ. Ο Γιάννης θεωρήθηκε υπεύθυνος για το ατύχημα.
- η. Μια νέα θέση του προσφευρήθηκε από τον διευθυντή στην επιχείρηση.
- θ. Η αστυνομία χθες έδωσε στη δημοσιότητα τα ονόματα των ληστών.
- ι. Οι φτωχές, υπανάπτυκτες χώρες πλήττονται από φαινόμενα όπως ο αναλφαβητισμός.

3.13. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.333

	Δευτερεύουσα ονοματική πρόταση	Εισάγεται με:	Συντακτικός ρόλος
α.	τι θέλεις (πλάγια ερωτηματική πρόταση)	τι	Αντικείμενο του ρήματος <i>Αποφάσισε</i>
	να κάνεις στη ζωή σου (βουλητική πρόταση)	να	Αντικείμενο του ρήματος <i>να κάνεις</i>
β.	να γίνει μητέρα (βουλητική πρόταση)	να	Αντικείμενο του ρήματος <i>ήθελε</i>
γ.	μήπως χάσεις το αεροπλάνο (ενδοιαστική πρόταση)	μήπως	Αντικείμενο του ρήματος <i>Πρόσεξε</i>
δ.	να πηγαίνω σε μέρη με κόσμο (βουλητική πρόταση)	να	Υποκείμενο της απρόσωπης έκφρασης <i>Δεν είναι ευχάριστο</i>
ε.	πώς θα του μιλήσεις (πλάγια ερωτηματική πρόταση)	πώς	Αντικείμενο του ρήματος <i>Πρόσεξε</i>
στ.	ότι στο τέλος θα καταλάβει το λάθος του (ειδική πρόταση)	ότι	Αντικείμενο του ρήματος <i>Πιστεύω</i>

ζ.	μήπως χάσει τη δουλειά του (ενδοιαστική πρόταση)	μήπως	Επεξήγηση στο ουσιαστικό <i>αγωνία</i>
η.	πως θα ήταν καλύτερο (ειδική πρόταση)	πως	Αντικείμενο του ρήματος <i>Σκέφτηκα</i>
	να πήγαινες ο ίδιος εκεί (βουλευτική πρόταση)	να	Υποκείμενο της απρόσωπης έκφρασης <i>θα ήταν καλύτερο</i>
θ.	ότι όλοι είναι ίσοι μπροστά στον νόμο (ειδική πρόταση)	ότι	Επεξήγηση στην αντωνυμία <i>κάτι</i>
ι.	πως θα παραιτηθεί από τη θέση του γραμματέα του κόμματος (ειδική πρόταση)	ότι	Υποκείμενο του απρόσωπου ρήματος <i>Διαδίδεται</i>

3.14. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.333

	Δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση	Υποτακτικός σύνδεσμος	Επιρρηματική σχέση
α.	Άμα θέλεις (υποθετική πρόταση)	Άμα	όρος / προϋπόθεση
β.	που ξεχώριζε στο πλήθος (αποτελεσματική πρόταση)	γιατί	αποτέλεσμα
γ.	διότι έπαιξε με «ψυχή» (αιτιολογική πρόταση)	διότι	αιτία
δ.	Αν κάνεις φασαρία (υποθετική πρόταση)	αν	όρος / προϋπόθεση
ε.	Αν και προσπάθησα πολλές φορές (εναντιωματική πρόταση)	αν και	εναντίωση
στ.	Καθώς το πλοίο απομακρυνόταν από το λιμάνι (χρονική πρόταση)	καθώς	χρόνος
ζ.	όταν οδηγάει και (όταν) έχει μαζί του τα παιδιά (χρονικές προτάσεις)	όταν	χρόνος
η.	για να μορφωθούν (τελική πρόταση)	για να	σκοπός
θ.	γιατί τον είδα θυμωμένο (αιτιολογική πρόταση)	γιατί	αιτία
ι.	ώστε πήραμε την απόφαση (αποτελεσματική πρόταση)	ώστε	αποτέλεσμα

3.15. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.334**(Ο.Φ)**

Ο τροχονόμος ρυθμίζει την κυκλοφορία.

(Ο.Φ)

Παρατείνεται η προθεσμία για τις αιτήσεις.

(Ρ.Φ)

Εγκαίνια νέου εμπορικού κέντρου.

(Ο.Φ)

Επιλύουμε το μαθηματικό πρόβλημα.

(Ο.Φ)

Υπάρχουν εξωγήινες μορφές ζωής.

(Ρ.Φ)

Εντοπισμός των δραστών της ληστείας του καταστήματος.

(Ρ.Φ)

Εξαγγελία νέων μέτρων κατά του covid19.

(Ρ.Φ)

Ανακοίνωση νέας απεργίας για αύριο από τους εργαζόμενους.

(Ρ.Φ)

Εισβολή των Ρώσων στα εδάφη της Ουκρανίας.

3.16. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.334**α.** Το αυτοκίνητο που ήταν το πιο καινούριο κέρδισε τον αγώνα. →Προσδιορίζει τη λέξη *αυτοκίνητο***β.** Αυτό το αυτοκίνητο, που είναι καινούριο, θέλω να κερδίσει. →Προσδιορίζει τη λέξη *αυτοκίνητο***γ.** Απόψε θα μας επισκεφτεί ο κ. Νίκος, ο οποίος είναι ο νέος μας γείτονας.→ Προσδιορίζει τη λέξη κ. *Νίκος***δ.** Απόψε θα μας επισκεφτεί ένας κύριος που ήρθε τώρα στη γειτονιά. →Προσδιορίζει τη λέξη *κύριος***ε.** Η βροχή, που πέφτει από το πρωί, μούσκεψε τα πάντα. →Προσδιορίζει τη λέξη *βροχή***στ.** Θυμάμαι πάντα τη βροχή που έπεσε εκείνη τη νύχτα. →Προσδιορίζει τη λέξη *βροχή***ζ.** Τα παιδιά που δε διαβάζουν πολύ παίρνουν κακούς βαθμούς. →Προσδιορίζει τη λέξη *παιδιά***η.** Τα παιδιά, τα οποία βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης, χρειάζονταικαλή τροφή. → Προσδιορίζει τη λέξη *παιδιά***θ.** Η Μαρία, την οποία συνάντησα χτες, μου είπε τα νέα σου. →Προσδιορίζει τη λέξη *Μαρία***ι.** Η κοπέλα που έρχεται είναι η Μαρία. → Προσδιορίζει τη λέξη *κοπέλα*

3.17. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.335

Ευθύς λόγος	Πλάγιος λόγος
«Δεν χάλασα εγώ τον υπολογιστή» φώναζε ο Δημήτρης.	Ο Δημήτρης φώναζε ότι δεν χάλασε αυτός τον υπολογιστή.
«Θα κρατήσεις την υπόσχεσή σου;» με ρώτησε ο Νίκος	Ο Νίκος με ρώτησε αν θα κρατήσω την υπόσχεσή μου.
- Γιώργο, διάβασες; ρώτησε ο δάσκαλος. - Κύριε, δεν πρόλαβα, γιατί έδινα εξετάσεις στα αγγλικά, απάντησε ο Γιώργος.	Ο δάσκαλος ρώτησε τον Γιώργο αν διάβασε κι ο Γιώργος απάντησε ότι δεν πρόλαβε, γιατί έδινε εξετάσεις στα αγγλικά.
«Αν έρθεις σήμερα, Κώστα, θα σου μαγειρέψω» είπε η μητέρα.	Η μητέρα είπε στον Κώστα ότι αν ερχόταν σήμερα, θα του μαγείρευε.

3.18. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.335

- α. είκοσι εκατοστών → το μέτρο
- β. του αλόγου → τον κτήτορα (σε ποιον ανήκει)
- γ. άμμου → το περιεχόμενο
- δ. του βουνού → διαιρετική
- ε. της νίκης → την αιτία
- στ. δύο ετών → το μέτρο
- ζ. μπαλέτου → τον σκοπό
- η. της Λωζάνης → τον τόπο
- θ. του Θουκυδίδα → τον δημιουργό
- ι. του αγρού → τον τόπο

3.19. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.336

- A
- ΕΠ
- Ε
- Σ
- ΕΠ
- Ε
- A
- Ε & ΕΠ
- ΕΠ
- Ε & ΕΠ

3.20. Επαναληπτικές ασκήσεις, σελ.336

- α. το βράδυ → **ουσιαστικό σε αιτιατική**
- β. Όταν οδηγούμε → **χρονική πρόταση**, πάντα → **χρονικό επίρρημα**
- γ. με την ανατολή του ηλίου → **φράση με πρόθεση**
- δ. Παλαιότερα → **χρονικό επίρρημα**
- ε. Στο κατέβασμα του βουνού → **φράση με πρόθεση**

- στ. Πριν την έναρξη του αγώνα → **επιρρηματική φράση**
ζ. ακόμη → **χρονικό επίρρημα**
η. Μόλις τελείωσε ο αγώνας, → **χρονική πρόταση**
θ. πριν δύο χρόνια → **επιρρηματική φράση**
ι. Το απόγευμα → **ουσιαστικό σε αιτιατική**

4. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ, σελ. 337

Λεξιλόγιο, σελ.337

4.1. Λεξιλόγιο, σελ. 337 (Ενδεικτική απάντηση)

Συνώνυμα	Αντώνυμα
φτωχός	πλούσιος
συνοπτικός	εκτενής
παροδικός	μόνιμος
προχωρημένος	παραδοσιακός
απότομος	ήπιος
παράτολμος	ακίνδυνος
δυνατός	αδύναμος
κατηφής	γελαστός
ακαριαίος	διαρκής
προσβλητικός	κολακευτικός
ιδιοτελής	ανυστερόβουλος
ανήθικος	ηθικός
οικονόμος	σπάταλος
άτονος	έντονος
ασαφής	σαφής

4.2. Λεξιλόγιο, σελ. 337

α. πενιχρό	στ. πρωτοποριακές
β. ρωμαλέο	ζ. χαώδης
γ. σκυθρωπό	η. στιγμιαία
δ. υστερόβουλα	θ. ραγδαία
ε. Ριψοκίνδυνοι	

4.3. Λεξιλόγιο, σελ. 338 (Ενδεικτική απάντηση)

Με τον **πενιχρό** μισθό που έπαιρνε αρχικά στο γραφείο που δούλευε, ο Μάρκος δεν πίστευε ποτέ ότι ύστερα από λίγα χρόνια θα γινόταν ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους της χώρας του. Χάρη στις **πρωτοποριακές** του ιδέες και τις **ριψοκίνδυνες** επιχειρηματικές του κινήσεις κατάφερε να ιδρύσει την δική του εταιρεία λογισμικού, η οποία γνώρισε **ραγδαία** οικονομική ανάπτυξη μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Σήμερα, μετά από

τόσα χρόνια καριέρας, παραμένει ταπεινός και **φειδωλός** στα σχόλια που αφορούν την επιτυχημένη επαγγελματική πορεία του.

5. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ, σελ.338

Περιγραφή αντικειμένου / κτίσματος, σελ. 340

(Ενδεικτική απάντηση)

Το γιοφύρι της Άρτας είναι γέφυρα του ποταμού Άραχθου, κοντά στην πόλη της Άρτας. Συγκεκριμένα, βρίσκεται στην είσοδο της πόλης, ένα χιλιόμετρο έξω από το κέντρο, στην εθνική οδό που οδηγεί στην Πρέβεζα και τα Ιωάννινα. Αν και είναι το ομορφότερο του είδους του, είναι φημισμένο χάρη στο θρύλο του Πρωτομάστορα.

Το γιοφύρι της Άρτας είναι πέτρινο, χτισμένο με μεγάλες κανονικές πέτρες. Το σημερινό του μήκος φτάνει τα 145 μέτρα. Αποτελείται από τέσσερις ημικυκλικές καμάρες, που όμως δεν έχουν καμιά συμμετρία μεταξύ τους. Το πλάτος του γιοφυριού είναι 3,75μ.

Η αρχική του κατασκευή τοποθετείται στα χρόνια της κλασικής Αμβρακίας επί Πύρρου (3ος π.Χ. αιώνας). Στη σημερινή του μορφή κατέληξε το 1602-1606, και λέγεται ότι τα χρήματα για την κατασκευή του τα έδωσε ένα Αρτινός έμπορος ο Γιάννης Θιακογιάννης ή Γυφτοφάγος.

Το γιοφύρι της Άρτας έχει, όπως είπαμε, συνδεθεί με το μύθο του Πρωτομάστορα, σύμφωνα με τον οποίο, για να στεριώσει το γιοφύρι, ο Πρωτομάστορας θυσιάσε τη γυναίκα του. Ο μύθος αυτός κρύβει ωστόσο μια ιστορική αλήθεια. Λέγεται, λοιπόν, πως όταν χρειάστηκε να περάσει από την περιοχή μεγάλη δύναμη τουρκικού στρατού, ζητήθηκε η βοήθεια των κατοίκων για την κατασκευή της γέφυρας. Αυτοί όμως για να εμποδίσουν τη διέλευση των Τούρκων γκρέμιζαν τη νύχτα ό,τι είχαν φτιάξει την ημέρα, δημιουργώντας και το θρύλο ότι το γιοφύρι ήταν στοιχειωμένο.

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι το γιοφύρι της Άρτας αποτελεί σήμερα, μαζί με τα άλλα γεφύρια της Ηπείρου, σημαντικό μνημείο της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και γενικότερα της ιστορίας του τόπου μας.

(250 λέξεις)